

Профілактика і лікування діареї у телят

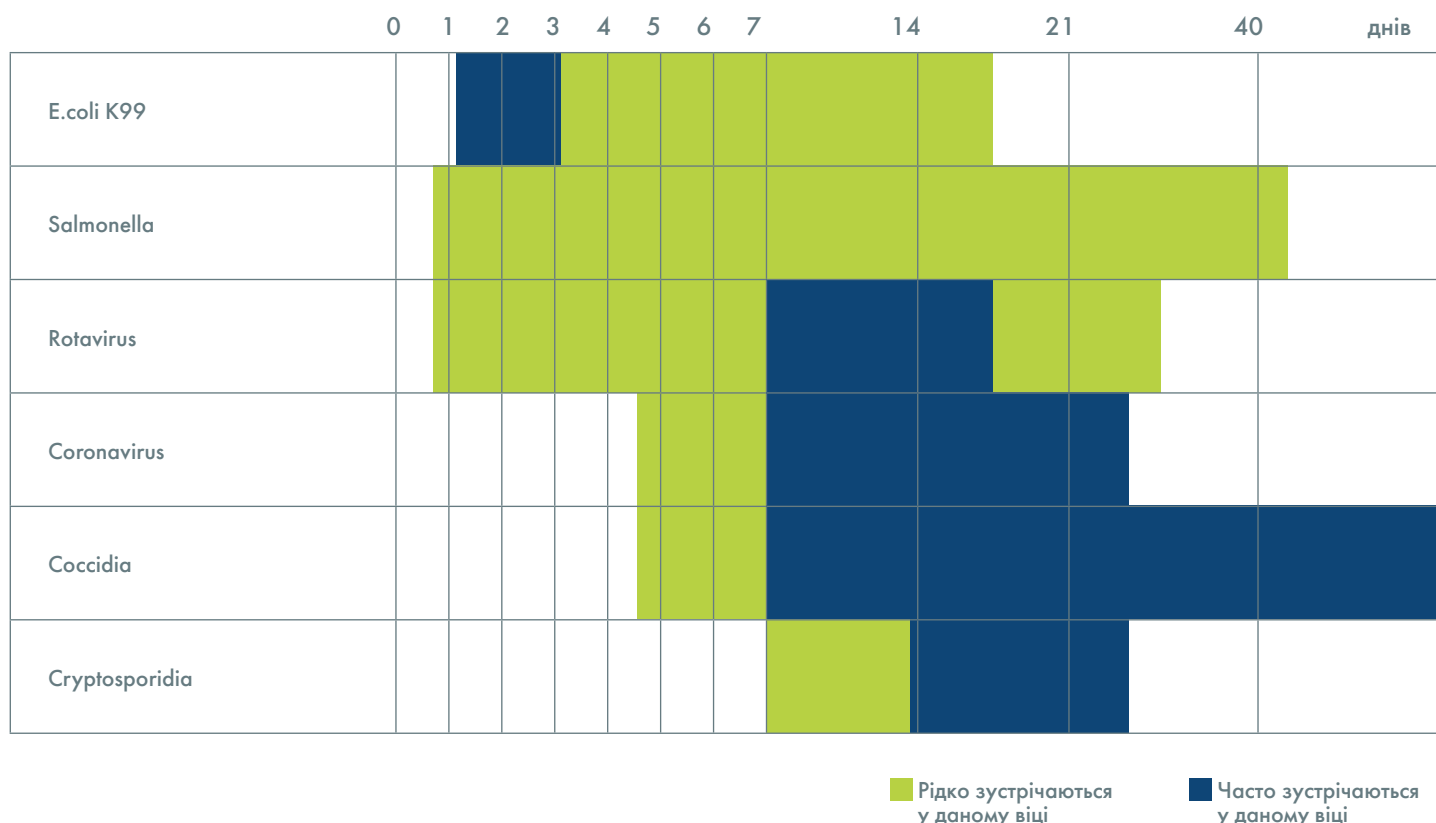

Профілактика та лікування діареї у новонароджених телят

Хвороби з симптомом діареї у новонароджених телят є досить розповсюдженим явищем у тваринництві. Вважається, що офіційна статистика таких хвороб значно занижена. Останні дослідження вказують, що на 90% молочних ферм у телят на перших тижнях життя спостерігалася діарея. Діарея у понад 65% випадків призводила до смертності.

Неонатальні діареї є основною причиною захворюваності і смертності на ранніх етапах життя телят. Внаслідок цього виникають вагомі економічні втрати та потенційні виклики для добробуту господарств.

Табл. 1 Найпоширеніші патогени відповідно до віку телят

Джерело: 1. MSD Animal Health, Youngstock Survey in 2020.

Зневоднення призводить до загибелі

Здорове теля щодня виділяє близько 10 л шлункового соку. 98-99% його об'єму повторно всмоктується у кров'яне русло. Втрата рідини під час випорожнень у нормі становить 100-200 мл води на день.

У разі діареї транзит речовин із кишківника у травній системі відбувається занадто швидко, повторне всмоктування не встигає відбуватися. При значній втраті рідини теля помирає від зневоднення та від інших побічних наслідків, основним з яких є метаболічний ацидоз.

Причини діареї у телят

Неонатальна діарея може бути викликана неправильним способом годівлі, інфекцією або поєднанням обох факторів.

Неправильна годівля включає:

- Використання замінників молока низької якості
- Неправильна температура молока чи замінника молока під час випоювання
- Годівля у різний час
- Неправильне розташування відра для годівлі
- Висока концентрація суміші замінника молока

Приклади збудників інфекцій, що можуть спричинити діарею:

- Бактерії (*E.coli*, *Salmonella*, *Clostridium*)
- Віруси (*Rota*, *Corona*)
- Паразити (*Cryptosporidium*, *Coccidia*)

Різноманітні інфекції можуть викликати діарею телят в різному віці, проте для багатьох з них характерне виникнення незадовго після народження (див. табл. 1). Змішані види інфекцій досить часто зустрічаються у телят протягом 1-3 тижнів після народження.

Неонатальна діарея є типовим захворюванням, що включає різноманітні фактори. Ці фактори не лише спричиняють один одного, але й підсилюють. Неправильна годівля може викликати діарею та зробити телят чутливими до інфекцій.

Слід пам'ятати, що до загибелі телят призводить зневоднення та пов'язані з ним наслідки, а не інфекція сама по собі.

Як розпізнати ознаки діареї та зневоднення?

Зневоднення швидко вбиває, тому важливо розпізнати його ознаки якомога раніше. Слід оглядати телят двічі на день та давати їм розчин електроліту одразу, як тільки виявлено ознаки зневоднення. Лікування на ранніх етапах забезпечує швидке одужання.

Сухі губи

Губи здорової тварини – вологі, у телят зі зневодненням губи стають сухими і блідими

Запалі очі

Очі запалі і не блищать

Вуха

Вуха не стоять прямо і не підняті, холодні.

Зниження апетиту

Теля не хоче пити чи не випиває порцію молока, яку йому дають.

Випорожнення (консистенція калових мас)

Якщо зневоднення прогресує швидко, то буває, що теля уже зневоднене, а його кал має нормальну чи тверду консистенцію. В процесі розвитку діареї теля виробляє рідкий або водянистий кал та має мокрий хвіст.

Температура тіла

Якщо діарея має інфекційне походження, то на ранніх стадіях у телят може бути висока температура. Коли зневоднення прогресує, температура буде знижуватись (ймовірно, буде нижче норми). Температура тіла понад 39.5°C означає, що у тварини – лихоманка. Телята, що страждають від діареї та зневоднення, швидко замерзають за температури тіла нижче 38°C.

Як діагностувати?

За віком

Вік є важливим критерієм, однак навіть у тварин однієї вікової групи причини діареї можуть бути різними. У перші дні з моменту народження телята можуть бути інфіковані кишковою паличкою (*E.coli*), у цей період також можуть виникати ротавірусні інфекції. Найпоширеніші причини діареї у телят віком 2-3 тижні – криптоспоридіоз, ротавірусна та коронавірусна інфекції.

Ознаки випорожнень та швидкість розвитку хвороби

Зазначені причини діареї - високоюмовірні, однак не є остаточним діагнозом. Якщо випорожнення – водянисті, і у теля спостерігається слабкість від зневоднення вже через декілька годин, то швидше за все це випадок кишкової палички. Криптоспоридіоз зазвичай носить більш хронічний характер.

Рекомендується звернутися до ветеринара або спеціаліста зі здоров'я тварин для отримання професійної допомоги, коли є підозра інфекційного захворювання.

Аналіз посліду та патологоанатомічний розтин

Дослідження зразків випорожнень може визначити наявність конкретних патогенів. Однак потрібно усвідомлювати, що патогени, які стали причиною інфікування, не завжди присутні у посліді. Якщо у зразках посліду не виявлено патогенів, це ще не виключає можливості, що інфікування відбулося через них. Деякі патогени можуть бути наявні у незначній кількості і у посліді здорових тварин. Рекомендовано, щоб аналіз посліду робив фахівець, зокрема ветеринар.

Якщо тварина загинула внаслідок діареї і зневоднення, патологоанатомічний розтин може надати цінну інформацію (за умови, якщо мертва тварина була належним чином доставлена у лабораторію). Зверніться до вашого ветеринара по допомогу та за консультацією.

Краще запобігти інфекції, ніж її лікувати

Комбіновані заходи посилять стійкість до інфекцій та імунітет тварин, а також зменшать їх негативний вплив.

Посилення імунітету та стійкості до інфекцій у телят

Молозиво

Молозиво є першим критичним моментом у годівлі телят. Молозиво містить антитіла, і таким чином будує імунітет у телят на початку життя. Відповідне споживання молозива є критичним для захисту здоров'я телят на початковому етапі життя, а також для підтримки оптимального рівня росту і продуктивності.

Годівля

Неправильний підхід до годування може спричинити діарею. Якщо інфекції присутні, то вони загострять складність проблеми.

Низькоякісні заміники молока, що містять інгредієнти поганої якості, можуть збільшити ризик діареї. Рекомендується використовувати високоякісні заміники молока. Слід дотримуватися інструкцій від виробника, або отримати консультацію нашого спеціаліста. При годуванні телят слід забезпечити правильну температуру молозива і заміника молока 38-40°C. Годівля має проходити двічі або тричі на день, кожна годівля у один і той же час щодня.

Зменшення впливу інфекцій на фермі

Утримання та догляд за здоровими телятами

Віруси, бактерії та інші патогени, що викликають діарею, можуть бути присутні у невеликій кількості у посліді навіть здорових телят, що не викликають явних візуальних ознак захворювання. В процесі росту телят рівень виділення патогенів у посліді поступово зростає. Такі телята можуть стати джерелом інфекції для інших. Надзвичайно добре для здоров'я телят у перші дні-тижні життя – утримувати їх у чистих індивідуальних клітках. Проте це залежить від системи утримання худоби на господарстві. Для того, щоб уникнути інфікування молодого поголів'я від старших корів, необхідно годувати їх за віком: спочатку – молодняк.

Відокремлення хворих на діарею телят від здорового поголів'я

Телята з явними ознаками діареї можуть розповсюджувати надзвичайно велику кількість інфекційних організмів. Тому критично важливо відокремити хворих телят від здорових, наскільки це можливо.

Як запобігти смертності серед телят внаслідок діареї?

Можна уникнути смертності серед телят внаслідок діареї, якщо одразу вжити заходів для боротьби зі зневодненням. Цього можна досягнути, якщо швидко дати телятам ефективний електроліт, такий як Sprayfo Excellent.

Швидке поглинання електролітів є критичним для виживання телят, тому слід підбирати продукт з приємним для телят смаком. Іншими важливими показниками є різниця сильних іонів (SID) та осмоляльність. Обидва показники пов'язані з типом та обсягом солей у електроліті. Експерти рекомендують застосовувати продукти з SID індексом вище 60, осмоляльність – нижче 300 мОсм\кг.

Третьою проблемою є негативний енергетичний баланс, що виникає внаслідок зниження споживання молока. Телятам з діареєю слід давати продукт, що містить збалансований рівень енергії та електролітів.

Багато років телят, що мали діарею, не годували молоком. Останні дослідження показують, що відмова від молока посилює втрату ваги та зневоднення у телят, а також затягує процес їх одужання. Тому продовжуйте годувати телят молоком у звичайному режимі, поки телята його п'ють.

Багато випадків діареї мають не бактеріальне походження, і не потребують антибіотиків для лікування. Навіть якщо збудником є бактерії, інфекція зазвичай проходить сама по собі, теля одужає без антибіотиків. Пероральне застосування антибіотиків може мати негативний вплив на мікрофлору шлунково-кишкового тракту телят та ускладнити перебіг хвороби. Використання антибіотиків слід обговорити з вашим ветеринаром або спеціалістом з догляду за тваринами.

Лікування простих випадків

У випадках легкого перебігу хвороби необхідно почати застосовувати електроліти якомога раніше, на початкових стадіях зневоднення, поки телята ще п'ють молоко. Слід продовжувати годувати молоком у звичайному режимі.

У зв'язку з тим, що діарею часто викликають інфекції, захворювання швидко розповсюджується на інших тварин за певний час після виявлення першого випадка. У таких випадках є сенс лікувати усіх телят, щоб уникнути потенційного зневоднення.

Лікування складних випадків

Прибрати один чи два прийоми молока, замість цього впоювати розчином електролітів у необмеженій кількості (на власний розсуд). При відновленні годування молоком давати телятам електроліт додатково між прийомами молока.

Висновки

Діарея і зневоднення залишаються основною проблемою сучасних молочних ферм, викликаючи порушення росту і ранню смертність більше ніж половини телят. Існує багато заходів для запобігання цій проблемі.

Якщо ключовою причиною швидкої загибелі телят є зневоднення та пов'язані з цим наслідки, проблему можна вирішити, застосовуючи ефективний розчин для пероральної дегідратації (напр. Rediar).

LifeStart® – торгова марка Trouw Nutrition (Трау Нутришин),
компанія Nutreco.

Компанія Трау Нутришин є світовим лідером інновацій у галузі кормів, преміксів та технічних послуг для годування тварин. Якість, інновації та екологічність є ключовими принципами всього, що ми робимо – від досліджень і закупівлі сировини до доставки найсучасніших продуктів і послуг для сільського господарства.

ТОВ "Трау Нутришин Україна"

22445 Вінницька область,
Хмільницький район,
с. Корделівка,
вул. Київська 1
www.trouwnutrition.ua